

KLAGANDE

Inspektionen för vård och omsorg

MOTPART

Per Lennwall, 19730419-3555

Ombud: Advokat Lennart Nilsson

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 20 november 2020
i mål nr 7588-20, se bilaga A

SAKEN

Behörighet att utöva yrke inom hälso- och sjukvården

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten bifaller överklagandet, upphäver förvaltningsrättens dom och fastställer Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnds beslut.

YRKANDEN M.M.

Inspektionen för vård och omsorg, IVO, yrkar att Per Lennwalls legitimation som receptarie ska återkallas enligt 8 kap. 3 § första stycket 2 patientsäkerhetslagen (2010:659), PSL, och för fram bl.a. följande. Per Lennwall har dömts för misshandel vid tre tillfällen samt ringa misshandel vid ytterligare tre tillfällen. Samtliga brott var riktade mot hans f.d. sambo. Misshandel är ett brott mot annans liv och hälsa, vilket i förarbetena anges som exempel på sådana brott som är ägnade att påverka förtroendet för den legitimerade. IVO ifrågasätter inte vad de åberopade vittnena i förvaltningsrätten har anfört om Per Lennwalls kompetens eller deras förtroende för honom. Av förarbetena till patientsäkerhetslagen framgår dock att det inte är den enskildes personliga egenskaper i sig som ska bedömas, utan gärningen som sådan (prop. 2009/10:210 s. 112).

IVO bedömer att de gärningar som Per Lennwall dömts för i sig påverkar förtroendet för honom. Vidare anser IVO, mot bakgrund av brottslighetens art och omständigheterna kring brotten, att den brottslighet som Per Lennwall har dömts för är allvarlig i patientsäkerhetslagens mening. De grundläggande förutsättningarna för att återkalla Per Lennwalls legitimation är således uppfyllda. Detta gäller även då brotten inte har begåtts i samband med yrkesutövningen.

Per Lennwall bestrider bifall till överklagandet och för fram bl.a. följande. Han har dömts för tre fall av misshandel, ringa brott samt tre fall av misshandel, normalgraden. Gärningarna skedde under en begränsad tid, mot samma person och under en pågående separation med infekterat bråk om bl.a. vårdnad och umgänge. De gärningar som hovrätten har rubricerat som misshandel av normalgraden rör sig om bett och nyp i armen samt slag i bröstet. Hovrätten anger i sina domskäl att våldet som han använde ”var av förhållandevis begränsad omfattning och inte lett till några allvarligare skador”. Straffvärdet bestämdes till fyra månaders fängelse vilket inte heller

är anmärkningsvärt och om misshandeln hade avsett en inte närstående person hade han troligen fått villkorlig dom med samhällstjänst. Om hovrätten hade känt till att domen skulle påverka hans arbete så hade straffvärdet satts ner ytterligare.

Det måste beaktas att gärningarna skedde i det tidigare turbulenta förhållande som han då levde i och som var på väg att avslutas. Det var således inte fråga om någon oprovocerad misshandel. Förhållandet avslutades samma år som gärningarna skedde. I dag bor han i princip granne med sin f.d. sambo och de har gemensam vårdnad om deras dotter som bor växelvis hos föräldrarna. Han är inte tidigare dömd för något brott och har inte heller begått brott efter den aktuella domen.

De brott han är dömd för har inte samband med hans arbete som receptarie och det har inte framkommit att domen har någon som helst inverkan på förtroendet för honom i hans yrkesroll. Han har inte gjort sig skyldig till allvarligt brott som är ägnat att påverka förtroendet för honom. Det föreligger i vart fall särskilda skäl att underlåta indragning av hans legitimation.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Frågan som kammarrätten ska ta ställning till är om de brott som Per Lennwall har gjort sig skyldig till är sådana att hans legitimation som receptarie ska återkallas.

Per Lennwall dömdes den 29 oktober 2018 för misshandel vid tre tillfällen samt ringa misshandel vid ytterligare tre tillfällen. Gärningarna begicks under perioden januari – juli 2016 och riktade sig mot hans dåvarande sambo. Påföljden bestämdes till fyra månaders fängelse.

Kammarrätten anser att den brottslighet som Per Lennwall dömts för är allvarlig och ägnad att påverka förtroendet för honom i hans yrkesutövning.

Frågan blir då om det finns särskilda skäl som innebär att återkallelse kan underlåtas. Bestämmelsen om särskilda skäl är avsedd att utgöra en ventil. Särskilda skäl kan exempelvis anses föreligga om det har passerat avsevärd tid från det att brottet begicks till dess att frågan om återkallelse prövas. Hur lång tid som ska ha passerat får avgöras utifrån omständigheterna i det enskilda fallet. Även omständigheter som kan hänföras till yrkesutövarens personliga förhållanden bör kunna beaktas vid bedömningen av om det finns särskilda skäl att underlåta återkallelse (prop. 2009/10:210 s. 113 och s. 233).

Av utredningen i målet framgår att Per Lennwall haft sin arbetsgivares fortsatta förtroende och fått arbeta kvar trots arbetsgivarens vetskap om domen. Såvitt framgår var Per Lennwall vidare ostraffad före de aktuella händelserna och har inte gjort sig skyldig till brott därefter. Mot detta ska vägas att det är fråga om ett antal brott som skett under en relativt lång tidsperiod och som riktats mot en till honom närstående person. Vid en sammanvägd bedömning anser kammarrätten att den tid som förflutit sedan brotten begicks inte är tillräckligt lång för att det ska anses finnas särskilda skäl för att underlåta återkallelse. Det som Per Lennwall fört fram om sina personliga förhållanden i övrigt utgör inte heller sådana särskilda skäl. Förvaltningsrättens dom ska därför upphävas och Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnds beslut att återkalla Per Lennwalls legitimation som receptarie fastställas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Peder Liljeqvist
lagman
ordförande

Hanna Kristiansson
kammarrättsråd
referent

Charlotte Ljungblad
tf. assessor

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**

Avdelning 31

DOM

2020-11-20

Meddelad i Stockholm

Mål nr
7588-20**KLAGANDE**

Per Lennwall, 19730419-3555

Ombud: Advokat Lennart Nilsson

MOTPART

Inspektionen för vård och omsorg

ÖVERKLAGAT BESLUT

Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnds beslut 2020-03-06, bilaga 1

SAKEN

Patientsäkerhetslagen

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller överklagandet och upphäver Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnds beslut att återkalla Per Lennwalls legitimation som receptarie.

Förvaltningsrättens dom gäller omedelbart.

Dok.Id 1295258

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00 E-post: avd31.fst@dom.se https://www.domstol.se/forvaltningsratten-i-stockholm/	-	måndag–fredag 08:00–16:00

YRKANDEN M.M.

Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd (HSAN) beslutade den 6 mars 2020 att, efter anmälan från Inspektionen för vård och omsorg (IVO), återkalla Per Lennwalls legitimation som receptarie. Skälen för beslutet framgår av bilaga 1.

Per Lennwall yrkar att hans legitimation inte ska återkallas. Han anför bl.a. följande. Han har utfört sitt arbete som legitimerad receptarie på ett föredömligt vis och det har aldrig förekommit brister vad gäller hans yrkesutövning som receptarie. Han är inte tidigare dömd för brott och de brott som han nu är dömd för kan inte relateras till yrkesutövningen som sådan. De handlingar som rubriceras som misshandel kan variera mycket. I detta fall rör det sig om bett, nyp i armen och slag i bröstet. Hovrätten för fram i sin dom att det våld som utövats varit av begränsad omfattning. Straffvärdet bedömdes motsvara fyra månaders fängelse, vilket inte är anmärkningsvärt högt. Det faktum att han redan har avtjänat sitt straff borde göra att saken är utagerad. Påföljden var redan fastställd när beslutet kom och det fanns därför inte möjlighet att beakta återkallelsen av hans legitimation, vilket i praktiken medför att han härvid blir straffad två gånger i samma sak. Beslutet är oproportionerligt i förhållande till omständigheterna. Återkallelsen innebär en ofrånkomlig skada på hans möjlighet till försörjning samt en oåterkallelig skada på samhällets tillgång till kvalificerad farmaceutisk kompetens. De brott som han dömdes för ägde rum under 2016, således långt tillbaka i tiden, i ett turbulent förhållande som följdes av en mycket infekterad separation och vårdnadstvist. Han och hans tidigare sambo har dock alltjämt gemensam vårdnad om deras gemensamma barn och växelvist boende. De bor i princip grannar och relationen dem emellan fungerar väl. Sedan 2019 har han åter en chefsposition i butiken och det har inte framkommit några klagomål från anställda eller kunder över hans tillförlitlighet eller kompetens. Han har

under avtjänandet av påföljden, genom s.k. intensivövervakning, fortsatt arbeta som legitimerad receptarie. Hans närmsta chef, kollegor och bolagets ledning är väl informerade om hans situation och samtliga har bedömt att domen inte påverkar förtroendet för honom.

IVO anser att överklagandet ska avslås och för fram bl.a. följande. Det finns inga invändningar mot Per Lennwalls yrkesskicklighet. Det som ska beaktas är att Per Lennwall blivit dömd för upprepade brott som har drabbat hans dåvarande sambo och skett i hemmet, vilket enligt hovrättens dom har inneburit en upprepade kränkning av hans dåvarande sambos integritet.

Förvaltningsrätten har den 17 november 2020 haft muntlig förhandling i målet. Vid den muntliga förhandlingen har vittnena Adam Pålman Tiwe, Martin Peetz och Veronica Andersson hörts.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Utgångpunkter för prövningen

I 8 kap. 3 § patientsäkerhetslagen (2010:659) föreskrivs att legitimation att utöva ett yrke inom hälso- och sjukvården ska återkallas om den legitimerade i eller utanför yrkesutövningen har gjort sig skyldig till ett allvarligt brott som är ägnat att påverka förtroendet för honom eller henne. Enligt andra stycket får återkallelse underlätas om det finns särskilda skäl.

I förarbetena till patientsäkerhetslagen uttalas bl.a. att brott som är ägnade att påverka förtroendet för den legitimerade kan vara exempelvis brott mot annans liv eller hälsa. Förutom att brottet i sig ska vara ägnat att påverka förtroendet för den legitimerade, ska brottsligheten i det enskilda fallet vara att anse som allvarlig. Vid denna prövning ska göras en helhetsbedömning av samtliga relevanta omständigheter, såsom brottslighetens art, brottets

straffvärde, påföljden, eventuella förmildrande eller försvårande omständigheter och gärningsmannens motiv för brottet (prop. 2009/10:210 s. 112 f. och 233).

Förvaltningsrättens bedömning

Av utredningen i målet framgår att Per Lennwall den 29 oktober 2018 dömdes för misshandel vid tre tillfällen samt ringa misshandel vid ytterligare tre tillfällen. Gärningarna begicks under perioden januari till juli 2016. Brotten riktade sig mot Per Lennwalls dåvarande sambo. Hovrätten bedömde att straffvärdet av den samlade brottslighet som Per Lennwall dömdes för motsvarade fyra månaders fängelse. Mot bakgrund av brottslighetens art bedömde hovrätten att annan påföljd än fängelse inte kunde komma ifråga. Påföljden bestämdes till fängelse i fyra månader.

De tre åberopade vittnena har huvudsakligen fört fram att såväl Per Lennwalls arbetsgivare som kollegor har fortsatt förtroende för honom och att det inte förekommit några brister vid hans yrkesutövning.

Vid en sammantagen bedömning av omständigheterna i målet finner förvaltningsrätten att de brott som Per Lennwall har dömts för inte är att se som allvarlig brottslighet i patientsäkerhetslagens mening. Överklagandet ska därför bifallas.

Förvaltningsrättens avgörande ska enligt 10 kap. 12 § patientsäkerhetslagen gälla omedelbart. Det åligger enligt 9 kap. 18 § patientsäkerhetslagen HSAN att utan dröjsmål underrätta de behöriga myndigheterna i övriga stater inom EES och i Schweiz om att beslutet om återkallelse har upphört att gälla.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR-03).

Amanda Hägglund

Förvaltningsrättsfiskal (skiljaktig, se skiljaktig mening)

Nämndemännen Eva Berg Arbro (skiljaktig, se skiljaktig mening),
Linda Olsson och Anita Svedberg har också deltagit i avgörandet.

Alexandra Lindberg har föredragit målet.

Skiljaktig mening

Amanda Hägglund och Eva Berg Arbro är skiljaktiga och anger följande.

Per Lennwall har dömts för misshandel vid tre tillfällen samt ringa misshandel vid ytterligare tre tillfällen. Misshandel är ett brott mot annans liv och hälsa, vilket i förarbetena anges som exempel på sådana brott som är ägnade att påverka förtroendet för den legitimerade. Vi ifrågasätter inte vad de åberopade vittnena har anfört i sina förhör om Per Lennwalls kompetens och deras förtroende för honom. Av förarbetena till patientsäkerhetslagen framgår dock att det inte är den enskildes personliga egenskaper i sig som ska bedömas, utan gärningen som sådan (prop. 2009/10:210 s. 112). Vi bedömer således att de gärningar som Per Lennwall dömts för i sig påverkar förtroendet för honom. Vidare anser vi, mot bakgrund av brottslighetens art och omständigheterna kring brotten, att den brottslighet som Per Lennwall har dömts för är allvarlig i patientsäkerhetslagens mening.

De grundläggande förutsättningarna för att återkalla Per Lennwalls legitimation är således uppfyllda. Detta gäller även fast brotten inte har begåtts i samband med yrkesutövningen, vilket följer av 8 kap. 3 § patientsäkerhetslagen.

Per Lennwall har fört fram att en återkallelse av hans legitimation utgör en dubbelbestraffning och att han redan avtjänat sitt straff. Av rättspraxis framgår att återkallelse av legitimation på grund av brottslighet inte kan anses utgöra en straffrättslig sanktion, varför det inte kan bli fråga om dubbelbestraffning (se Kammarrätten i Stockholms dom den 15 december 2014 i mål nr 4633-14).

Frågan är då om det har kommit fram särskilda skäl att underlåta återkallelse av Per Lennwalls legitimation.

I förarbetena till patientsäkerhetslagen anges att särskilda skäl kan föreligga om det har passerat avsevärd tid från det att brottet begicks till dess att frågan om återkallelse prövas. Användningen av denna undantagsregel får beträffande de grövsta brotten förutsättas ske med restriktivitet. Även omständigheter som kan hänföras till yrkesutövarens personliga förhållanden bör kunna beaktas vid bedömningen av om särskilda skäl föreligger. Om en brottslig gärning hade sin grund i personliga förhållanden, som exempelvis sjukdom, missbruk eller sociala missförhållanden, och dessa omständigheter inte längre kvarstår vid prövningstillfället, kan särskilda skäl anses föreligga (prop. 2009/2010:210 s. 233).

De gärningar som Per Lennwall har dömts för begicks under perioden januari till juli 2016. Med beaktande av brottslighetens art anser vi att det inte har passerat sådan avsevärd tid sedan handlingarna begicks att det inte längre kan hållas för troligt att brotten har inverkan på förtroendet för Per Lennwall. Vidare bedömer vi att det inte framkommit att brottsligheten hade sin grund i sådana personliga förhållanden som avses i förarbetena och som nu inte längre kvarstår. Vad som framkommit om Per Lennwalls personliga förhållanden och yrkeskompetens är inte i sig tillräckligt för att särskilda skäl ska anses föreligga. Överklagandet ska därför enligt vår mening avslås.

Hälsa- och sjukvårdens
ansvarsnämnd

BESLUT

Datum
2020-03-06

Beteckning
24.1 –21029/2019

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
Avdelning 31

INKOM: 2020-04-02
MÅLNR: 7588-20
AKTBIL: 3

ANMÄLARE

Inspektionen för vård och omsorg

ANMÄLD

Legitimerade receptarien Per Lennwall, 19730419-3555

SAKEN

Återkallelse av legitimation

ANSVARSNÄMNDENS AVGÖRANDE

Ansvarsnämnden återkallar Per Lennwalls legitimation som receptarie.

Ansvarsnämnden beslutar att underrätta de behöriga myndigheterna i övriga stater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) och i Schweiz om beslutet.

BAKGRUND

Per Lennwall fick legitimation som receptarie år 2007.

ANMÄLAN

Inspektionen för vård och omsorg, IVO, har den 1 juli 2019 anmält Per Lennwall till ansvarsnämnden. IVO yrkar att ansvarsnämnden ska återkalla hans legitimation som receptarie. Som grund för yrkandet anför IVO att Per Lennwall gjort sig skyldig till ett allvarligt brott som är ägnat att påverka förtroendet för honom.

Till stöd för anmälan anför IVO bl.a. följande.

Per Lennwall dömdes den 10 oktober 2018 av Hovrätten över Skåne och Blekinge till fyra månaders fängelse för tre tillfällen av misshandel och tre tillfällen av misshandel, ringa brott. Han ska även betala skadestånd till målsäganden. Domen har vunnit laga kraft.

Samtliga brott har utförts mot samma person, en tidigare sambo. Av tingsrättens och hovrättens domar framgår bl.a. följande. Brotten begicks under perioden januari 2016–juli 2016. Gärningarna bestod av att Per Lennwall:

- vid två tillfällen dragit sin sambo i håret, vilket medfört smärta,
- vid ett tillfälle tagit tag om sambons hals, dragit med nagel på halsen samt tagit tag i sambons öra, vilket medfört smärta, märke samt rodnad,
- vid ett tillfälle sparkat sambon på benet, vilket medfört smärta och märke,
- vid två tillfällen bitit och nypt sambon i armen och slagit henne mot bröstet, vilket medfört smärta, rodnad samt märken.

I sin bedömning påtalade hovrätten att ingen annan påföljd än fängelse kunde komma i fråga eftersom det handlade om våld i hemmet. Vidare framgår att brotten hade ett tidsmässigt samband och bedömdes ha inneburit en upprepad kränkning av sambons integritet. Det våld som har utövats hade dock vid vart och ett av tillfällena varit av förhållandevis begränsad omfattning och inte lett till några allvarligare skador.

IVO bedömer att de brott som Per Lennwall är dömd för är av allvarligt slag. Han har³ genom brotten missbrukat det förtroende som allmänheten har rätt att hysa till en legitimerad yrkesutövare inom hälso- och sjukvården. Det brott som Per Lennwall dömts för är därför också ägnat att påverka förtroendet för honom. Ett återkallande av hans receptarielegitimation är därför påkallat för att värna dess ställning som "garantibevis", såsom framgår av prop. 2009/10:210 s. 232 f.

IVO har inga uppgifter om att Per Lennwall i övrigt har brister i sin yrkesutövning som receptarie.

DEN ANMÄLDES INSTÄLLNING M.M.

Per Lennwall bestrider IVO:s yrkande och anför bl.a. följande. Han ifrågasätter varför tingsrättens dom bifogades i anmälan från IVO då den inte kan tilldelas någon som helst rättslig betydelse när hovrätten meddelat sin dom. Frågan är huruvida brotten han begått kan anses påverka förtroendet för honom som legitimerad yrkesutövare. I prop. 1993/94:149 s 123 framgår det att en prövning av en legitimerad yrkesutövares lämplighet i första hand ska grundas på förhållandena som är aktuella vid provotillfället. Bedömningen ska göras i sin helhet och samtliga relevanta omständigheter ska tas i beaktning (prop. 2009/10:210 s. 233). Idag har han avtjänat det straff han dömdes till efter en mycket infekterad separation och vårdnadstvist. Sakförhållandena som ligger till grund för hans misshandelsdom har alltså inte varit oprovocerat våld mot främmande på allmän plats utan två parter i en relation som har visat sig vara väldigt dålig för varandra. Både separation och vårdnadstvist är nu utredda. Han har under tiden för avtjänandet av straffet arbetat som receptarie och såväl kunder som kollegor har varit nöjda med hans arbete. Kollegorna var under denna tid informerade om hans situation och inga klagomål eller tveksamheter över hans tillförlitlighet och kompetens har framlagts, ej heller av kunder. Denna tid bör kunna liknas med en form av provotid. Utöver det redan nämnda bör det tilläggas att han är bosatt i Helsingborg men har sitt arbete i Klippan. Att allmänheten där skulle ha kännedom om hans brottslighet är därför något långsökt. Reglerna om återkallelse av legitimation har till syfte att skydda allmänheten mot yrkesutövare som inte längre förmår att utöva yrket på ett tillfredsställande sätt eller som på annat sätt är olämpliga för verksamheten. I fall där det rör sig om allvarlig brottslighet är skälet för återkallelse av legitimation dock inte primärt patientsäkerhetshänsyn utan att värna om legitimationen som "garantibevis" för att innehavaren är lämplig att utöva yrket.

I detta fall finns det inget som indikerar att han skulle vara olämplig för allmänheten⁴ som yrkesutövare. Händelserna ansågs inte vara allvarliga ur ett straffrättsligt perspektiv, de har varit av engångskaraktär och straffet har avtjänats. Han arbetade tidigare som chef i Klippan och informerade omedelbart sin chef och sina arbetskollegor om sin rådande situation. Han fick ett erbjudande från en annan apotekskedja om en chefstjänst vilken han tackade ja till. Anställningskontrakt skrevs men två veckor innan han skulle börja drogs erbjudandet tillbaka efter att huvudkontoret fått vetskap om hans situation. Han vände sig då till sin gamla arbetsgivare som återanställde honom som ordinarie receptarie, inte som chef. Även om detta inte har en direkt relevans för frågan om återkallelse av legitimation bör det framlyftas att han redan fått ta stora konsekvenser för sitt handlande – utöver avtjänande av straff.

Som det framgår av RÅ 2007 ref. 10 I är det endast i undantagsfall som det kan bli aktuellt att ett handlande utom yrkesutövningen medför återkallelse av legitimationen. I fallet dömdes en läkare för barnpornografibrott, ett brott som för de flesta anses betydligt allvarligare än normalgraden av misshandel. Regeringsrätten gjorde här bedömningen att det inte fanns tillräckliga skäl för att återkalla dennes läkarlegitimation med motiveringen "Några anmärkningar mot hans yrkesutövning har inte framkommit. Han har alltså, såvitt framgår, genom praktiskt utövande av läkaryrket visat sig lämplig för detta. Mot denna bakgrund gör Regeringsrätten sammantaget den bedömningen att det idag inte finns tillräckliga skäl att återkalla T.B:s läkarlegitimation." Inte heller i RÅ 2000 ref. 10 ansåg Regeringsrätten att det fanns tillräckliga skäl att återkalla en sjuksköterskelegitimation. Sjuksköterskan i fråga hade då länge missbrukat narkotika och några år tidigare begått brott på arbetsplatsen för att komma åt narkotikaklassade medel dvs. brottsliga handlingar som är yrkesrelaterade. Regeringsrätten ansåg dock att personen i dagsläget lyckats successivt frigöra sig från missbruket och även i övrigt komma till rätta med de problem som aktualiserat frågan om återkallelse. "Situationen får i nuläget bedömas som så stabil att han inte längre kan betraktas som uppenbart olämplig att utöva yrket som sjuksköterska."

Han själv har aldrig varit olämplig att utöva yrket som receptarie. Hovrätten fastslog i domskälen att våldet han använde "var av förhållandevis begränsad omfattning och inte lett till några allvarligare skador" — det kan således inte räknas som allvarlig brottslighet. I förarbetena till den aktuella lagen framgår det att ett fråntagande av legitimation i princip kan jämföras med ett yrkesförbud (Prop. 2009/10:210 s. 110).

Skulle arbetsgivaren uppleva svårigheter med att omplacera honom blir återkallandet⁵ av legitimationen i princip att jämföras med en uppsägning. Den brottslighet som begåtts skulle rent arbetsrättsligt aldrig kunnat vara skäl till uppsägning. Mot bakgrund av ovan kan det varken anses proportionerligt eller befogat att återkalla hans legitimation.

Till sitt yttrande har Per Lennwall bifogat en skrivelse från Martin Peetz, regionchef vid Apoteket AB. I skrivelsen anges bl.a. att Per Lennwall under sin tid inom Apoteket AB har arbetat på ett föredömligt sätt i sin yrkesutövning som legitimerad receptarie. Han är mycket omtyckt av kunder, kollegor och arbetsgivaren kan inte se att hans allvarliga brott har påverkat förtroendet för honom som legitimerad receptarie.

IVO vidhåller anmälan.

SKÄLEN FÖR ANSVARSNÄMNDENS AVGÖRANDE

Tillämpliga bestämmelser

Av 8 kap. 3 § första stycket 2 patientsäkerhetslagen (2010:659), PSL, framgår att en legitimation att utöva ett yrke inom hälso- och sjukvården ska återkallas om den legitimerade i eller utanför yrkesutövningen har gjort sig skyldig till ett allvarligt brott som är ägnat att påverka förtroendet för honom eller henne.

Av 8 kap. 3 § andra stycket PSL framgår att om det finns särskilda skäl i fall som avses i första stycket 2 får återkallelse underlåtas.

Av 9 kap. 18 § PSL framgår bl.a. att ansvarsnämnden vid beslut om återkallelse av legitimation ska besluta att underrätta de behöriga myndigheterna i övriga stater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) och i Schweiz om beslutet. Myndigheterna ska underrättas senast tre dagar efter den dag då beslutet har meddelats.

Ansvarsnämndens bedömning

Ansvarsnämnden konstaterar inledningsvis att legitimationens huvudfunktion är att vara en garanti för en viss kunskapsnivå och för sådana egenskaper hos yrkesutövaren att denne förtjänar allmänhetens och myndigheternas förtroende.

Det kan noteras att det fall från 2007 som Per Lennwall hänvisat till är från tiden innan den nuvarande lydelsen i 8 kap 3 § första stycket 2 PSL kom till. Förändringen i lagstiftningen motiverades bl.a. med att den då rådande praxisen inte var allmänt accepterad av vare sig de som arbetade inom hälso- och sjukvården eller av patienterna och att det fanns en bred konsensus om att brott utanför yrkesutövningen i betydligt större utsträckning skulle leda till återkallelse av legitimation. I förarbetena till PSL betonades att ur samhällets synvinkel skulle bristande förtroende för enskilda yrkesutövares lämplighet att utöva sitt yrke kunna få återverkningar även på tilliten och förtroendet för hälso- och sjukvården i stort, vilket skulle kunna leda till allvarliga konsekvenser (jfr. prop. 1983/84:179 s. 12 och prop. 2009/10:210 s. 111 f.).

I förarbetena till PSL uttalas bl.a. att brott som är ägnade att påverka förtroendet för den legitimerade kan vara exempelvis brott mot annans liv och hälsa. Förutom att brottet i sig ska vara ägnat att påverka förtroendet för den legitimerade, ska brottsligheten i det enskilda fallet vara att anse som allvarlig. Vid denna prövning ska göras en helhetsbedömning av samtliga relevanta omständigheter, såsom brottslighetens art, brottets straffvärde, påföljden, eventuella förmildrande omständigheter eller försvårande omständigheter och gärningsmannens motiv för brottet (jfr. prop. 2009/10:210 s. 233).

Av lagakraftvunnen dom från Hovrätten över Skåne och Blekinge i mål B 1674-18 framgår att Per Lennwall i oktober 2018 dömts för misshandel vid tre tillfällen och misshandel, ringa brott, vid ytterligare tre tillfällen. Påföljden bestämdes till fängelse i fyra månader. Hovrätten konstaterade att då det var fråga om våld i hemmet mot en närstående är brottsligheten av sådan art att annan påföljd än fängelse inte kunde komma ifråga.

Med hänsyn till att det rör sig om våld i en nära relation och det har varit fråga om upprepade fall av misshandel som begåtts i hemmet, där en person ska kunna känna sig trygg, och då någon annan påföljd än fängelse inte varit aktuell, bedömer ansvarsnämnden att det är fråga om ett allvarligt brott.

Även om Per Lennwalls egna arbetsgivares förtroende för honom inte tycks ha påverkats konstaterar ansvarsnämnden ändå att det är fråga om ett brott mot en annan persons liv och hälsa. Det är därmed ett brott som får anses riskera att negativt påverka dels den trygghet som patienter har rätt att känna i förhållande till

legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal och dels det förtroende som allmänheten
och myndigheter ska kunna ha till den legitimerade. 7

De brott som Per Lennwall är dömd för är således enligt ansvarsnämnden allvarligt och ägnat att påverka förtroendet för honom. Det finns därmed skäl att återkalla hans legitimation som receptarie. Vad Per Lennwall har anfört om att han avtjänat sitt straff och sedan utfört sitt arbete utan klagomål ändrar inte den bedömningen och gör inte att ansvarsnämnden anser att särskilda skäl för att underlåta beslut om återkallelse finns.

Mot bakgrund av det ovan anförda ska Per Lennwalls legitimation som receptarie återkallas.

Enligt 10 kap. 12 § PSL gäller beslutet omedelbart.

Detta beslut har fattats av Susanne Billum, ordförande, chefläkaren Per Wiger, ombudsmannen Ann Georgsson, distriktsläkaren Magnus Kåregård, leg. sjuksköterskan Lena Burström, f.d. regionrådet Monica Selin, barnläkaren Bo Magnusson, f.d. riksdagsledamoten Lennart Axelsson. Juristen Linnéa Ahlborn har föredragit ärendet.

Detta beslut kan överklagas, se bilaga.

Susanne Billum

Linnéa Ahlborn

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.